

Planlægger I en studietur? Undgå de klassiske fejl og få mere ud af anstrengelserne

Lea Mejlholm & Jacob Høj Jørgensen, Delendorff Advisory, september 2023

Mange studietures primære formål er – i sagens natur – at komme hjem med ny inspiration til hvordan opgaverne i egen organisation kan løses. Men ofte pakkes programmet massivt med oplæg og besøg, som dermed ikke efterlader meget tid til refleksion.

Vi er måske blevet en smule klogere og tættere knyttet som gruppe, men vi har ikke fået skabt nye relationer ”ud af huset” og grundlaget for at overføre den nye viden til egen praksis.

I artiklen sætter vi fokus på hvordan en øget bevidsthed om transfer og relationsdannelse kan øge værdien af den studietur, som I er i gang med at planlægge – og som koster tid og ressourcer fra dig og dine kolleger og presser driften.

Fra ord til handling - skab rammerne for, at nye indsigter kan overføres til egen praksis

En studieturs vigtigste formål er at give inspiration til egen praksis hvad enten fokus måtte være det tværgående samarbejde i sundhedssektoren, cirkulær økonomi i produktionsvirksomheder, fremtidens pengeinstitutter eller noget helt fjerde.

De fleste studieture består af tætpakkede programmer med det ene inspirerende oplæg efter det andet.

En studietur er da også en fantastisk mulighed for ny inspiration, da det på én gang er muligt at få ny viden om praksis og samtidig møde mennesker, som har erfaring med både implementering og daglig drift. Men det kræver særlige greb at skabe betingelserne for, at deltagerne på en studietur kan bringe den nye information og viden i spil i egen praksis, når først studieturen er slut og hverdagen rammer.

De fleste studieture består af tætpakkede programmer med det ene inspirerende oplæg efter det andet. Ofte er der kun få pauser, som har til formål at transportere deltagerne fra ét oplæg til et andet – eller fra ét besøg til et andet.

Det er uheldigt, når formålet med de mange inspirerende oplæg er, at deltagerne får ny inspiration til egen praksis. Overførelse af viden fra én kontekst til en anden, også kaldet transfer, kræver nemlig refleksion og tid til at skabe kobling mellem den nye viden og egen praksis .

For at styrke transferværdien i de inspirationsoplæg I planlægge, er det hensigtsmæssigt at overveje følgende – og afsætte tiden til det!

- Hvornår kan vi indlægge små individuelle og fælles drøftelser med udgangspunkt i hvordan det konkrete inspirationsoplæg relaterer sig til egen praksis? Kan vi gøre det både under og efter inspirationsoplægget?

- Hvordan sikrer vi, at refleksioner og drøftelser fastholdes? Kan vi give alle deltagere en notesbog, hvor refleksioner og drøftelser noteres og løbende deles undervejs? Kan vi på studieturen udvikle en skitse for, hvordan vi vil afprøve ny viden, metoder eller teknikker i egen praksis?

Styrk det relationelle kendskab i deltagergruppen.

Udover ny inspiration til egen praksis, er relationel udvikling en vigtig del af en studietur, men det sker ikke nødvendigvis af sig selv. Det at komme ud af de vant rammer og få nogle nye oplevelser sammen er en god start, men hvis studieturen for alvor skal være en katalysator for relationsudvikling på tværs, kræver det prioritering og fokus hos dem, der planlægger studieturen.

Deltagerne vil som udgangspunkt opsøge trygge situationer. Prøv eksempelvis at tænke tilbage på sidste gang du i din indbakke kunne finde en mail fra én du ikke kendte og en mail fra din tætteste kollega – de fleste af os vil instinktivt søge mod og først svare på mails fra dem vi i forvejen kender, fordi det føles trygt og rart. Mails til folk vi ikke kender, er vi mere tilbøjelige til at skubbe fra os og besvare til sidst, fordi det er en mere utryg situation, som kræver mere arbejde og flere overvejelser.

Samme mekanismer gør, at vi i fysiske møder har en tendens til at opsøge dem vi kender - hvad enten det er privat eller professionelt. Det er en udfordring, når et af målene med en studietur er relationsdan-

nelse og når vi samtidig ved, at relationer styrkes og udvikles gennem gentagne interaktioner.

Den relationelle udvikling i gruppen – både fagligt og socialt - har altså ringe kår, med mindre den understøttes systematisk. Overvej derfor følgende for at skabe de bedste betingelser for at studieturen bidrager til at øge det relationelle kendskab i gruppen:

- Hvordan kan I på forhånd sammensætte grupper til dialog eller gruppearbejde, som giver deltagerne mulighed for at tale og arbejde sammen på tværs?
- Hvilke konkrete opgaver kan I give grupperne, som synliggør og skaber viden om de andres kompetencer og perspektiver? Kan opgaven hænge sammen med ovenstående, eller er der behov for opgaver, som ikke nødvendigvis relaterer sig til det faglige program?

Vi har med held brugt ”kompetencebingo” som metode

Bed hver deltager om at indsende 3-4 karakteristika som ikke alle kender til. Eksempelvis: I min fritid er jeg håndbold dommer. Mit første rigtige job var på Bornholm på et varmegærk. Jeg har 3 gange rejst med den transsibiriske jernbane – den éne gang var en fejl”. Lav bingo-plader med 7-8 karakteristika på hver plade, og bed så deltagerne om at finde deltagere med de pågældende egenskaber. Det tager ca. 25 min. Det er sjovt og får snakken i gang.

Gør din deltager til en bedre udenrigsminister - skab rammerne for nye relationer

En studietur er en unik mulighed for at etablere relationer til dem, som tager sig tid til at vise jer rundt og deler ud af deres viden og erfaringer. Det er særligt en fordel, hvis I kaster jer ud i nye ideer eller løsninger inspireret af jeres studietur – måske får I brug for sparring eller der opstår spørgsmål. Eller måske har jeres værter lyst til at komme på besøg hos jer, fordi de er blevet inspireret til at høre om, hvordan I arbejder. Men ligesom udvikling af interne relationer, kræver udvikling af eksterne relationer fokus, men det er en opgave, som ofte nedprioriteres eller pålægges én person at varetage.

De fleste af os kender sikkert den ubehagelige følelse der kan opstå, hvis vi skal ringe til én, som vi ikke kender. Hjertet kan begynde at banke hurtigere og man overvældes af en lyst til at trække sig fra situationen. Modsat har vi ikke noget problem med at ringe til én, som vi kender godt. Det kan derimod være noget, som vi opsøger, fordi det er rart. Dette reaktionsmønster bygger på en helt grundlæggende adfærd hos mennesker, nemlig at vi forsøger at undgå situationer, som potentielt kan være faretruende. Så når vi ikke med det samme griber telefonen og ringer til dem, vi ikke kender så godt, så er det grundet den uvished der følger med en samtale med én, som vi ikke kender.

Hvis ønsket med en studietur således er at etablere nye relationer og samarbejdsflader er det nødvendigt, at den potentielle "fare" ved efterfølgende at ringe til de nye relationer reduceres og at rammerne for fortsat interaktion skabes. Overvej derfor allerede i forbindelse med planlægningen af jeres studietur følgende:

- Hvem i gruppen har ansvaret for at tage kontakt til jeres værter efter jeres besøg med et "Tak for et spændende besøg" og fremsende evt. inspirationsmateriale?
- Kan I gøre det til en opgave for alle i gruppen af tage kontakt til mindst én af de personer I møder på jeres studietur efter jeres besøg? Det kan være med et konkret spørgsmål som optager den enkelte. Inspirationsmateriale, som måske vil vække interesse. Eller en konkret idé/opgave udviklet på baggrund af besøget, som det giver mening at løse i fællesskab.

Gør plads til pauser og opnå engageret deltagelse

En studietur kan være hårdt arbejde. Deltagerne er meget "på" og forventes af levere i kraft af fokuseret opmærksomhed, engageret deltagelse og måske endda konkrete leverancer. Pusterum hvor deltagerne kan slappe af, tjekke mails eller tale uformelt

sammen er derfor, for de fleste, nødvendige for at kunne deltage aktivt i studieturens aktiviteter.

Sørg derfor for at lave en tydelig markering af hvornår deltagerne forventes at levere noget og hvornår de har fri

Men pusterum er ikke bare pusterum – de fungerer kun efter hensigten, hvis det er tydeligt for alle, at der er tale om et pusterum. Sørg derfor for at lave en tydelig markering af hvornår deltagerne forventes at levere noget og hvornår de har fri – ellers falder værdien i begge. I kan med fordel overveje følgende:

- Hvornår har I behov for, at deltagerne er på?
- Hvornår har deltagerne behov for at have fri?
- Kan I i programmet indlægge telefon- eller mail-tid med en forventning om, at deltagerne til gengæld er fuldt fokuseret under oplæg, besøg eller gruppearbejde?

Rigtig god studietur!